

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

«ΣΥΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΑ»

Η έναρξη μίας φιλόδοξης πρωτοβουλίας της ΚΕΔΚΕ

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Καποδιστριακοί Δήμοι είναι το έλλειμμα ενδοδημοτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης, γεγονός το οποίο δημιουργεί ασυμμετρίες στην εξυπηρέτηση των κατοίκων. Η κατάσταση αυτή επιδρά αρνητικά στην κοινωνική συνοχή τους και συντελεί στην επιβράδυνση των τοπικών ρυθμών ανάπτυξης και της άμβλυνσης των περιφερειακών ανισοτήτων.

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Καποδιστριακοί Δήμοι είναι το έλλειμμα ενδοδημοτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης, γεγονός το οποίο δημιουργεί ασυμμετρίες στην εξυπηρέτηση των κατοίκων. Η κατάσταση αυτή επιδρά αρνητικά στην κοινωνική συνοχή τους και συντελεί στην επιβράδυνση των τοπικών ρυθμών ανάπτυξης και της άμβλυνσης των περιφερειακών ανισοτήτων.

Ανταποκρινόμενοι σε προτροπή της ΚΕΔΚΕ, 230 Καποδιστριακοί Δήμοι εκπόνησαν, κατά το 2006, μελέτες, σε συνεργασία με τα κατά τόπους ΚΤΕΑ, με τις οποίες κατάφεραν να εντοπίσουν τις ελλείψεις και αδυναμίες των περιοχών τους, όσον αφορά στη συγκοινωνιακή τους εξυπηρέτηση. Με την ολοκλήρωση των μελετών αυτών οι Δήμοι είναι ακόμη πιο κοντά στο να συμμετάσχουν στην προσφορά συγκοινωνιών σε απομακρυσμένες περιοχές, αλλά και σε αστικά κέντρα της Περιφέρειας.

Για να γίνει αυτό απαιτούνται ετησίως 40 εκ. €, ποσό που αν επεκταθεί στις ανάγκες χρηματοδότησης και για τους 924 Δήμους σε όλη την χώρα, εκτός των περιοχών εξυπηρέτησης από τον ΟΑΣΑ στην Αθήνα και τον ΟΑΣΘ στην Θεσσαλονίκη, αγγίζει ετησίως τα 163 εκ.€. Το ποσό αυτό είναι πολύ μικρό, σε σχέση με τα αντίστοιχα που δίνονται σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, περιοχές για τις οποίες η κρατική χρηματοδότηση ξεπερνά τα 500 εκ. € ετησίως.

Με το ποσό αυτό θα εξυπηρετηθούν 6,6 εκατομμύρια πολίτες, με ένα κόστος 25 € ανά κάτοικο ετησίως, όταν σε Αθήνα και Θεσσα-

λονίκη τα αντίστοιχα ποσά είναι 120 και 90 € ανά κάτοικο. Θα διανύονται ετησίως 75 εκατ. χιλιόμετρα με ένα χιλιομετρικό κόστος 2,17 €/χλμ, όταν τα κόστη στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη είναι μεγαλύτερα από 5 €/χλμ.

Το πρόγραμμα

Με στόχο τη βελτίωση της προσελασιμότητας των απομονωμένων Δημοτικών Διαμερισμάτων, την άρση της ανισότητας, την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των συγκοινωνιακών δικτύων, την αναβάθμιση και επέκτασή τους προκειμένου να ανταποκριθούν στις σύγχρονες ανάγκες των Δήμων της Περιφέρειας, η ΚΕΔΚΕ σε συνεργασία με το Υπουργείο Μεταφορών-Επικοινωνιών και το ΥΠΕΣ προχώρησε στη θέσπιση του πιλοτικού Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΣΥΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΑ». Τελικοί δικαιούχοι του προγράμματος είναι όλοι οι Δήμοι της Ελλάδας, εκτός των περιοχών εξυπηρέτησης από τον ΟΑΣΑ στην Αθήνα και τον ΟΑΣΘ στην Θεσσαλονίκη, περιοχές στις οποίες η συγκοινωνία επιδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Το πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΑ» βρίσκεται σε συνάφεια με το ΕΣΠΑ (4η Προγραμματική περίοδος 2007-2013) και με το ενοποιημένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Προσελασιμότητας (ΕΠΕΠ), το οποίο υλοποιείται από τα Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ και Μεταφορών και Επικοινωνιών που καλύπτουν τον τομέα των μεταφορών.

Ειδικότερα το «ΣΥΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΑ» εντάσσεται στον ένα από τους δύο κύριους στρατηγικούς στόχους του ΕΠΕΠ και συγκεκριμένα

στον κύριο στρατηγικό στόχο

➤ Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών μετακίνησης με έμφαση στη μείωση του χρόνου και του κόστους μετακινήσεων, στη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών και στην αύξηση του επιπέδου εξυπηρέτησης.

Επίσης εντάσσεται στους δύο από τους τρεις παράλληλους στρατηγικούς στόχους και ειδικότερα στους στόχους

➤ Υλοποίηση ειδικών παρεμβάσεων στις μεταφορικές υποδομές με στόχο την μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της λειτουργίας τους στο περιβάλλον.

➤ Προώθηση της αύξησης των διαθέσιμων οικονομικών πόρων με τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και τη προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων, καθώς και με την ανάκτηση μέρους του κόστους παροχής των σχετικών υπηρεσιών από τους χρήστες των υποδομών. Και, τέλος, εντάσσεται σε δύο από τους έξι γενικούς στόχους που διατυπώνονται στο ΕΠΕΠ ως εξής:

➤ Ανάπτυξη των αστικών μεταφορικών υποδομών και του συστήματος αστικών συγκοινωνιών των μεγάλων αστικών κέντρων, για τη βελτίωση των αστικών μετακινήσεων και της ελκυστικότητας και της ποιότητας των δημοσίων συγκοινωνιών με έμφαση στη μείωση των χρονοαποστάσεων.

➤ Προώθηση οριζοντίων δράσεων, όπως η βελτίωση της ασφάλειας του συστήματος μεταφορών με έμφαση την οδική ασφάλεια, η βελτίωση της διαχείρισης της οδικής κυκλοφορίας, των σιδηροδρομικών λειτουργιών, της θαλάσσιας κυκλοφορίας καθώς και η ενίσχυση των διαδικασιών διαχείρισης των ατυχημάτων και των μέσων έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα.

Με βάση τα παραπάνω αποφασίστηκε το

πρόγραμμα να εξελιχθεί σε δύο φάσεις. Η πρώτη και πιλοτική, θα αφορά μόνο λειτουργικές δαπάνες και αποκλειστικά στους ΟΤΑ οι οποίοι έθεσαν υποψηφιότητα. Η δεύτερη φάση θα πραγματοποιηθεί με την έναρξη του προγράμματος στο ΕΣΠΑ και θα αφορά στο σύνολο των ΟΤΑ και στο σύνολο των δαπανών.

Μετά από συνάντηση της ΚΕΔΚΕ με τα δύο συναρμόδια Υπουργεία (Εσωτερικών και Μεταφορών) και σχετική συμφωνία, η διάρκεια του πιλοτικού προγράμματος «ΣΥΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΑ» καθορίστηκε από την 1/1/2009 έως την 1/3/2010, με ποσό χρηματοδότησης που ανέρχεται στα 40 εκ., τα οποία θα προέλθουν από τις οριζόντιες δράσεις του «ΘΗΣΕΑ». Για την πρώτη φάση του προγράμματος και μετά από τη δημόσια πρόσκληση και κατάθεση των σχετικών τεχνικών δελτίων υπέβαλαν τελικά προτάσεις και θα συμμετέχουν, 348 υποψηφιότητες που αντιπροσωπεύουν 362 ΟΤΑ (υπήρξαν ορισμένες προτάσεις δημοτικών συνεργασιών).

Αξιολόγηση προγράμματος

Όλα τα τεχνικά δελτία έχουν ψηφιοποιηθεί, και συνδυάστηκαν με υπάρχουσες βάσεις δεδομένων με αποτέλεσμα τη δημιουργία μίας ενιαίας «τράπεζας πληροφοριών» για το πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΑ»¹.

Τα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων ΟΤΑ

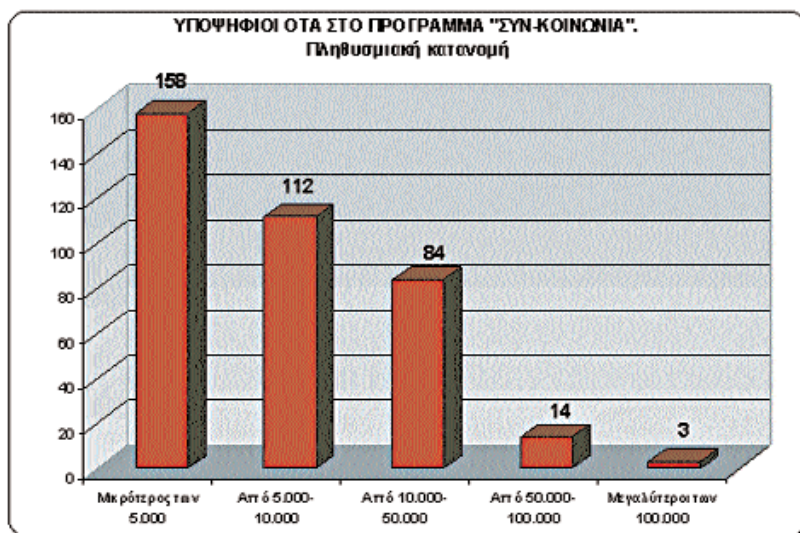
Οι 362 ΟΤΑ που συμμετέχουν στο πρόγραμμα αντιπροσωπεύουν 3.924.462 κατοίκους. Το 73% των υποψηφίων στο πρόγραμμα ΟΤΑ έχει πληθυσμό μικρότερο των 10.000 κατοίκων.

Οι υποβληθείσες προτάσεις

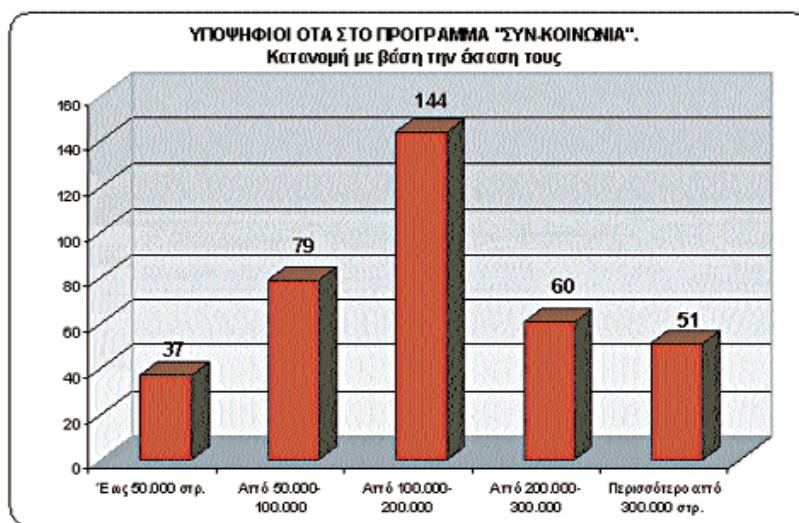
Μεταξύ των άλλων έχουν υποβληθεί εφτά (7) προτάσεις διαδημοτικής συνεργασίας που συμπεριλαμβάνουν 33 ΟΤΑ.

Το 85% των ΟΤΑ που υπέβαλαν πρόταση δεν έχει δημοτική συγκοινωνία, ενώ μόλις το 15% δήλωσε ότι διαθέτει και λειτουργεί δημοτική συγκοινωνία.

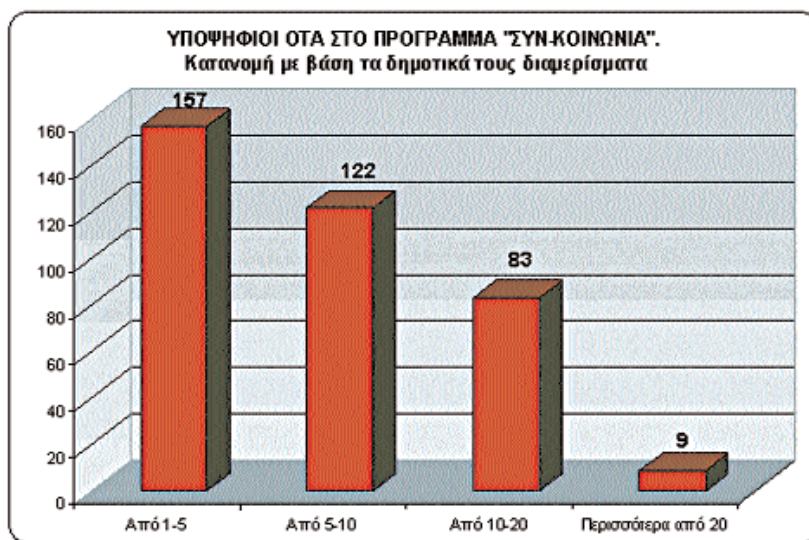
¹Στη διαχείριση του προγράμματος συμμετείχαν τα στελέχη της ΚΕΔΚΕ: Γκέκας Ράλλης, συντονιστής, Γιαννακοπούλου Μάρθα, Καλομοιράς Θάνος, Κόκορη Αργυρώ, Λουκά Βάλια και Μήτσου Κατερίνα

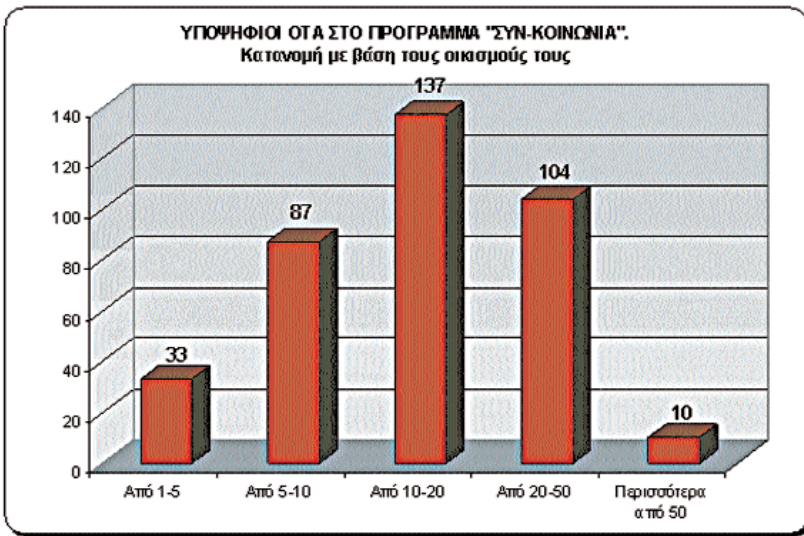
Η συνολική έκταση των υποψηφίων ΟΤΑ καλύπτει 61.742.092 στρέμματα

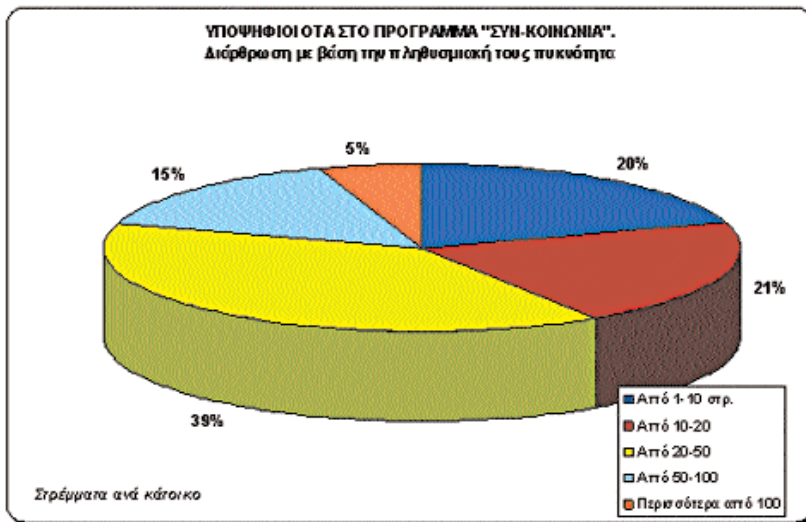
Το 40% περίπου των υποψηφίων ΟΤΑ έχει έκταση μεταξύ 100.000 και 200.000 στρεμμάτων

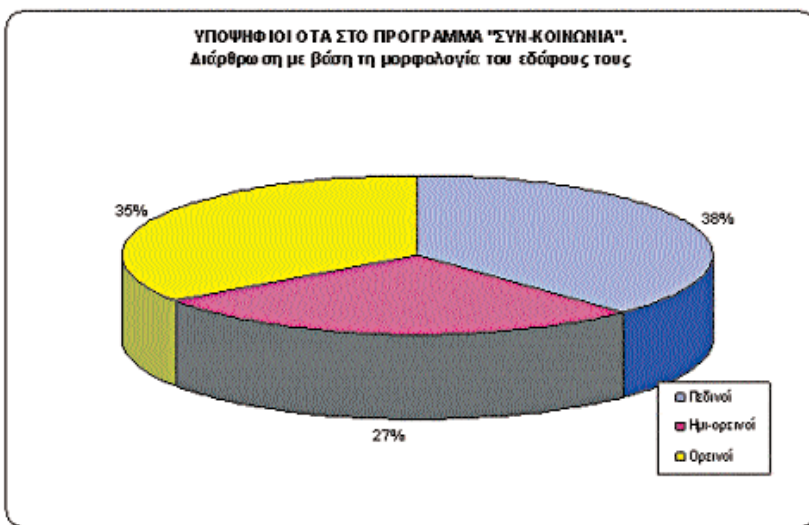
Οι υποψήφιοι ΟΤΑ έχουν, εκτός από την έδρα τους, 2.327 δημοτικά διαμερίσματα, ενώ το 75% των υποψηφίων ΟΤΑ έχει λιγότερο από 10 δημοτικά διαμερίσματα. Εκτός από τα δημοτικά διαμερίσματα ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει ο αριθμός των οικισμών που καλύπτουν οι υποψήφιοι ΟΤΑ. Το σύνολο των οικισμών στους ΟΤΑ που κατέθεσαν τεχνικό δελτίο ανέρχεται στους 5.843.

Το 60% των υποψηφίων ΟΤΑ έχει στα διοικητικά του όρια από 5 έως 20 οικισμούς.

Η κατανομή των υποψηφίων ΟΤΑ σε σχέση με την πληθυσμιακή τους πυκνότητα είναι σχετικά ομαλή

Το 62% των υποψηφίων ΟΤΑ είναι ορεινοί και ημι-ορεινοί

Το 79% των υποψηφίων ΟΤΑ διαθέτει σχετική μελέτη δημοτικής συγκοινωνίας. Εάν όλες οι προτάσεις γίνονταν δεκτές:

- το δημοτικό συγκοινωνιακό δίκτυο θα κάλυπτε 44.081 Km.
- θα εξυπηρετούνταν από 2.825.643 δρομολόγια που θα κάλυπταν πάνω από 41 εκ. χιλιόμετρα τον χρόνο.
- Το πρόγραμμα θα εξυπηρετούσε 1893 νέους οικισμούς εκ των οποίων 49% πεδινοί, 25% ημι-ορεινοί και 26% ορεινοί.
- Η δημοτική συγκοινωνία θα επεκτεινόταν σε οδικό δίκτυο που κατά 21% αξιολογείται ως καλό, 72% ως μέτριο ενώ στο 7% η κατάσταση του χαρακτηρίζεται ως κακή ή λίαν δυσχερής.

Επίσης:

- Είναι γεγονός ότι οι προτάσεις διατηρήθηκαν σε ένα οικονομικό επίπεδο, χωρίς πολλές περιπτώσεις «μαζιμαλιστικών» απαιτήσεων. Το μέσο, κατά χιλιόμετρο, κόστος σύμφωνα πάντα με τις προτάσεις, είναι κάτω από 2 €.
- Το 60% των προτάσεων προγραμματίζει δωρεάν μεταφορά.
- Το συνολικό κόστος των νέων γραμμών, σύμφωνα με τις προτάσεις, ξεπερνά τα 88 εκ. €.
- Οι προτάσεις για το πρόγραμμα ξεπερνούν κατά πολύ τον προϋπολογισμό του προγράμματος αφού αγγίζουν τα 60 εκ. €.

Η Αξιολόγηση

Τα 40 εκ. €, για την πρώτη φάση, αντιστοιχούν σε ετήσιο ποσό 34,11 εκ. €, ποσό ίσο με το 50 % των προτάσεων των ΟΤΑ. Η κατανομή του προγράμματος, με βάση απόφαση του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ, πραγματοποιήθηκε ως εξής:

- Όλοι οι ΟΤΑ, πλην των αστικών, να λάβουν τα 14/12 του 50 % δηλαδή το 58,33% του ετήσιου προϋπολογισμού που είχαν αιτηθεί στην πρότασή τους.
- Επειδή στους αστικούς ΟΤΑ παρατηρήθηκαν μεγάλες αποκλίσεις και το πρόβλημα στους δήμους αυτούς εντοπίζεται κυρίως στη μείωση του εισιτηρίου, προτείνεται το 58,33% του συνολικού ποσού, το οποίο αντιστοιχεί στις προτάσεις τους, να διαιρεθεί με το συνολικό πληθυσμό και ο κάθε αστικός ΟΤΑ να λαμβάνει ένα καθορισμένο από πριν ποσό. Το ποσό αυτό στη συγκεκριμένη περίπτωση ανέρχεται στα 5,55 € ανά κάτοικο το έτος.